

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA POLATLI BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	37

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Pay Sahibi Olduğu Şirketler	6
Tablo 8: Polatlı İmar Yakıt Nak. Tic. Ltd. Şti.'nin Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 9: Belediye Envanterinde Yer Alan Taşınmazların Değerleri ve Bunlara İlişkin Amortisman Tutarları.....	14
Tablo 10: Amortisman Ayırma İşlemlerinde Tespit Edilen Hatalar	16
Tablo 11: 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Harcamaların %10'luk Sınırı Aşan Kısmını Gösterir İcmal.....	21
Tablo 12: %2'den Fazla Muafiyet Uygulanan Bazı Yapım İşleri.....	23

KISALTMALAR

ASKİ	Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi
A.Ş.	Anonim Şirket
İSKİ	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
LTD. ŞTİ.	Limited Şirketi
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Su ve Kanalizasyon İdaresinin Görev ve Yetki Alanında Yer Alan Taşınmazların Belediyenin Envanterinde Yer Alması
2. Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması
3. Amortisman Ayırma İşlemlerinde Hatalar Bulunması
4. Bazı Alımların Haklar Hesabına Kaydedilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmaz İcmal Cetvel ve Formlarının Hazırlanmaması
2. Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması
3. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
4. Bütün Riskler Sigortasında Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi
5. Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi Hakkının Bedelsiz ve İhalesiz Olarak Devredilmesi
6. Mevduat Faiz Gelirleri Üzerinden Yapılan Stopaj Tutarının Bütçe Gideri Olarak Kaydedilmesi
7. İnternet Bankacılığı ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde Belediyenin Banka Hesabına Aktarılmaması
8. Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmemesi
9. Ankara Büyükşehir Belediyesinden Alınması Gereken Otopark Geliri Payına İlişkin Takibin Yapılmaması
10. Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi

11. Ulusal Bayramlarda Faaliyet Gösteren İşyerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcı Alınmaması

12. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

13. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Polatlı Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Polatlı Belediyesinin karar organı olan Polatlı Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 31 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Polatlı Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 22 birim belirlenmiştir.

Başkan yardımcılarına bağlı olarak faaliyet gösteren herhangi bir müdürlük bulunmamaktadır. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 3 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	350	152
Sözleşmeli Personel	-	1
Kadrolu İşçi	173	59
Geçici İşçi	-	-
Toplam	523	212
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	680	662

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 2 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Polatlı Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Polatlı Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-kod1	Giderin Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Bütçe (TL)	Eklenen/Düşülen Ödenek (Net) (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	56.449.093,00	20.220.000,00	15.808.846,21	92.477.939,21	91.751.878,69	726.060,52	0,00
02	SGK Devlet Primi	8.438.907,00	2.780.000,00	-364.096,01	10.854.810,99	10.470.754,82	384.056,17	0,00

	Giderleri							
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	160.985.829,00	120.650.000,00	24.391.569,80	306.027.398,80	297.617.775,20	8.409.623,60	0,00
04	Faiz Giderleri	5.250.000,00	0,00	2.585.000,00	7.835.000,00	7.834.096,43	903,57	0,00
05	Cari Transferler	11.883.848,00	10.850.000,00	7.568.500,00	30.302.348,00	30.251.520,90	50.827,10	0,00
06	Sermaye Giderleri	126.162.520,00	105.500.000,00	4.180,00	231.666.700,00	214.867.021,97	16.799.678,03	0,00
07	Sermaye Transferleri	829.803,00	0,00	6.000,00	835.803,00	835.570,16	232,84	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	30.000.000,00	20.000.000,00	-50.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		400.000.000,00	280.000.000,00	0,00	680.000.000,00	653.628.618,17	26.371.381,83	0,00

Polatlı Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 400.000.000,00 TL ödenek öngörülmuş olup yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 680.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 653.628.618,17 TL bütçe gideri yapılmış, 26.371.381,83 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	125.292.488,00	86.033.287,86	268.000,68	85.765.282,18	68,45
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.833.003,00	12.614.441,28	3.720,00	12.610.721,28	106,57
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	10.200.005,00	14.527.750,00	0,00	14.527.750,00	142,42
05- Diğer Gelirler	232.574.503,00	290.648.440,71	335.134,59	290.313.306,12	124,82
06- Sermaye Gelirleri	275.102.001,00	187.883.204,28	0,00	187.883.204,28	68,29
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-2.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	655.000.000,00	591.707.119,13	606.855,27	591.100.263,86	90,24

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri %90,24 seviyesinde gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar (%142,42), diğer gelirler (%124,82) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%106,57) beklenenin üstünde; vergi gelirleri (%68,45) ile sermaye gelirleri (%68,29) ise beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	76.669.093,00	91.751.878,69	119,67
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	11.218.907,00	10.470.754,82	93,33
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	281.635.829,00	297.617.775,20	105,67
04- Faiz Gideri	5.250.000,00	7.834.096,43	149,22
05- Cari Transferler	22.733.848,00	30.251.520,90	133,06
06- Sermaye Giderleri	231.662.520,00	214.867.021,97	92,75
07- Sermaye Transferleri	829.803,00	835.570,16	100,69
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	50.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	680.000.000,00	653.628.618,17	96,12

Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri %96,12 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ile sermaye giderleri beklenenin altında gerçekleşirken, diğer gider kalemleri beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	34.964.663,27	52.307.386,49	86.033.282,86	49,60	64,47
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.821.427,65	9.887.818,27	12.614.441,28	16,35	27,57
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	206.660,00	1.094.940,00	14.527.750,00	429,82	1226,80
Diğer Gelirler	93.663.269,22	163.141.983,36	290.648.440,71	74,17	78,15
Sermaye Gelirleri	27.713.175,62	78.272.319,79	187.883.204,28	182,43	140,03
Toplam	168.369.195,76	304.704.447,91	591.707.119,13	80,97	94,19
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	338.545,25	477.597,63	606.855,27	41,07	27,06
Net Toplam	168.030.650,51	304.226.850,28	591.100.263,86	81,05	94,29

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 286.873.413,58 TL'lik (%94,29) artış göstermiştir. Bu çerçevede; tüm gelir kalemlerinde artış olurken alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 13.432.810,00 TL (%1226,80), sermaye gelirlerinde 109.610.884,49 TL (%140,03) ve diğer gelirlerde 127.506.457,35 TL (%78,15) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B- A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C- B)/B]
Personel Giderleri	28.026.083,06	41.276.084,03	91.751.878,69	47,27	122,28
SGK Devlet Prim Giderleri	4.389.334,88	6.665.024,43	10.470.754,82	51,84	57,10
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	72.085.450,15	125.790.490,77	297.617.775,20	74,50	136,59
Faiz Giderleri	4.334.544,22	6.631.927,80	7.834.096,43	53,00	18,12
Cari Transferler	7.408.332,49	12.298.468,78	30.251.520,90	66,00	145,97
Sermaye Giderleri	40.850.117,03	192.386.067,90	214.867.021,97	370,95	11,68
Sermaye Transferleri	396.485,99	691.244,51	835.570,16	74,34	20,87
Toplam	157.490.347,82	385.739.308,22	653.628.618,17	144,92	69,44

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 267.889.309,95 TL (%69,44) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında cari transferlerde 17.953.052,12 TL (%145,97), mal ve hizmet alım giderlerinde 171.827.284,43 TL (%136,59) ve personel giderlerinde 50.475.794,66 TL (%122,28) tutarlarında önemli artışlar olduğu görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 506.619.125,07 TL, Faaliyet Geliri 546.705.703,91 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 40.086.578,84 TL olarak gerçekleşmiştir.

Polatlı Belediyesinin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Pay Sahibi Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Polatlı İmar Yakıt Nak. Tic. Ltd. Şti.	1.660.000,00	1.659.950,00	99,99

2	Hacettepe Teknokent A.Ş.	57.500.000,00	5.750.000,00	10,00
---	--------------------------	---------------	--------------	-------

Tablo 8: Polatlı İmar Yakıt Nak. Tic. Ltd. Şti.’nin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Şirketin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Polgaz Polatlı Dağıtım A.Ş.	12.000.000,00	1.095.600,00	9,13

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Polatlı Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her

türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Polatlı Belediyesince iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber iç kontrol sisteminin etkin bir şekilde işletilmediği ve ayrıca iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir değerlendirme ve raporlama çalışması yapılmadığı için yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmiş olmakla birlikte belirlenen her bir kontrol faaliyetinin uygulanması için sorumlular belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin

Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmamıştır. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, izlemeye ilişkin herhangi bir çalışma yapılmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Polatlı Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Su ve Kanalizasyon İdaresinin Görev ve Yetki Alanında Yer Alan Taşınmazların Belediyenin Envanterinde Yer Alması

İdarenin taşınmaz envanteri ve muhasebe kayıtlarında, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) Genel Müdürlüğü görev ve yetki alanında bulunan su isale hatları, boru ve

kanalizasyon hatları ve bunlara benzer taşınmazlar ile bu taşınmazlara ait amortisman kayıtları yer almaktadır.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Görev ve Yetkiler" başlıklı 2'nci maddesinde; içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması, kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması, görev alanı içindeki yeraltı veya yerüstü tüm su kaynaklarının su kaybından ve kirlilikten korunması için her türlü etüt, proje, tesis, yapı ve sistem kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek görevleri ile su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevlerin yürütülmesi ve bu konulardaki yetkilerin kullanılması, İSKİ'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanun'un ek 5'inci maddesinde; *"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."* hükmü gereğince, ASKİ Genel Müdürlüğü de 2560 sayılı Kanun uyarınca faaliyetlerini sürdürmektedir. 2560 sayılı Kanun'un "Devir işleri" başlıklı 26'ncı maddesinde ise; *"Bu Kanununun 1 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Cumhurbaşkanı Kararı ile su ve kanalizasyon işleri İSKİ'ye verilecek belediye ve köyler ile yakın çevresindeki belediye ve köylerin İstanbul Belediyesine bağlanmaları halinde bu belediye ve köylerin mevcut su, kanalizasyon tesisleri ve bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz malları, hak ve borçları ve personeli tüm özlük hakları ile birlikte bir protokolle İSKİ'ye devredilir."* amir hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, su ve kanalizasyon idaresi kurulan büyükşehir belediyelerinde, su ve kanalizasyona ilişkin görevlerin yerine getirilmesi ve yetkilerin kullanılması ilgili su ve kanalizasyon idaresinin uhdesinde olduğundan, belediyelerin taşınmaz envanteri ve muhasebe kayıtlarında yer alan su ve kanalizasyon tesisleri ve bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz malların düzenlenecek bir protokolle su ve kanalizasyon idarelerine devredilmesi gerekmektedir.

Polatlı Belediyesinin taşınmaz envanteri ve muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde; ASKİ Genel Müdürlüğünün görev ve yetki alanında bulunan yukarıda bahsedilen türdeki taşınmazlar ile bu taşınmazlara ait amortisman kayıtlarının, detayı aşağıdaki tablodan görüleceği üzere, İdarenin envanter ve muhasebe sisteminde yer aldığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından taşınmaz kayıtlarında yer alan boru hatları, su isale hatları ve kanalizasyon hatları ile ilgili olarak gerekli düzeltme kayıtlarının yapıldığı bildirilmiştir.

Tablo 9: Belediye Envanterinde Yer Alan Taşınmazların Değerleri ve Bunlara İlişkin Amortisman Tutarları

Hesap Kodu Tüm Düzeyler	Hesap Adı	Varlığın Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)
251.01.01.00.00	Boru Hatları	46.262,88	101.243,81
251.01.03.00.00	Su İsale Hatları	34.203,75	68.896,13
251.01.04.00.00	Kanalizasyon Hatları	8.425,70	16.970,76
TOPLAM		88.892,33	187.110,70

Sonuç olarak; 2024 yılında İdare tarafından söz konusu taşınmazlar ve bunlara ilişkin amortisman tutarlarına ilişkin gerekli düzeltme kayıtları yapılmış olsa da yapılan işlemin 2023 yılı mali tablolarına etkisi bulunmadığından 2023 yılı bilançosunda 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı 88.892,33 TL, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ise 187.110,70 TL fazla görünmektedir.

BULGU 2: Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Belediyenin geçmiş yıllarda giderleştirmesi veya aktifleştirmesi gereken katma değer vergisini (KDV) indirim konusu yaptığı ve bu nedenle 190 Devreden KDV Hesabının 2023 yılı itibarıyla gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 151'inci maddesinde; bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden KDV'nin 190 Devreden KDV Hesabında izleneceği ve KDV indirilinceye kadar bu hesapta bekletileceği ifade edilmektedir.

Mezkûr Yönetmelik'in 152'nci maddesine göre; ay sonlarında 191 İndirilecek KDV Hesabı ile 391 Hesaplanan KDV Hesabının karşılaştırılmasında, 191 İndirilecek KDV Hesabı daha büyükse aradaki fark 190 Devreden KDV Hesabına borç olarak yazılmalıdır. İzleyen dönemde Hesaplanan KDV Hesabının alacak kalanı, Devreden KDV Hesabı ile İndirilecek KDV hesabının borç kalanları toplamından fazla ise söz konusu fark 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Aynı Yönetmelik'in "191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı" başlıklı 153'üncü maddesine göre ise; belediyelerin, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili

işlemleri dolayısıyla yükledikleri KDV tutarlarını indirim konusu yapmamaları, indirim konusu yapılmayacak olan bu KDV tutarlarını hizmet alımlarında doğrudan gider yapmaları, mal alımlarında ise ilgili malın maliyetine eklemeleri, sadece vergiye tabi hizmetlerini ya da ticari niteliği bulunan faaliyetlerini ifa etmek için alınan mal ve hizmetler için ödediği KDV tutarlarını, bu hizmet ve faaliyetler karşılığı olarak tahsil ettikleri hesaplanan KDV tutarlarından mahsup etmeleri gerekmektedir.

Polatlı Belediyesinin 2023 yılı bilançosunda, 190 Devreden KDV Hesabının 14.445.257,97 TL bakiye verdiği tespit edilmiştir. Her ne kadar 2023 yılında yapılan hatalı kayıt olmasa da geçmiş yıllarda indirim konusu yapılmaması gereken KDV tutarlarının indirim konusu yapılması nedeniyle devreden KDV tutarları sürekli artmıştır.

Kurum tarafından 190 Devreden KDV Hesabının mevzuata uygun şekilde tutulmasına dikkat edileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Belediyenin 2023 yılı mali tabloları 190 Devreden KDV Hesabı açısından tam, doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

BULGU 3: Amortisman Ayırma İşlemlerinde Hatalar Bulunması

Kurum bilançosunda kayıtlı bir kısım maddi duran varlık için kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddelerinde ise 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği ve işleyişi hakkında detaylı açıklamalar yer almaktadır.

Amortisman ve tükenme paylarına ilişkin açıklamaları içeren Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğ'in (Sıra No:47) "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında ise; amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı, bu sürenin yıl olarak hesaplanması için varlığın yararlanma süresine göre belirlenmiş orana bölüneceği (Örnek: $1/0,20 = 5$ yıl; $1/0,025 = 40$ yıl) belirtilmiştir.

Polatlı Belediyesi 2023 yılı mizanı incelendiğinde; bir kısım duran varlıklar için duran varlığın kayıtlı değerinden daha fazla amortisman kaydı bulunduğu tespit edilmiştir.

Amortismanına tabi maddi duran varlıklar için kayıtlı maddi duran varlık tutarından daha fazla amortisman ayrılması, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının olması gerekenden fazla gösterilmesine sebep olmaktadır.

Kurum tarafından 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına ilişkin hatalı kayıtların düzeltme fişi ile düzeltildiği bildirilmiştir.

Tablo 10: Amortisman Ayırma İşlemlerinde Tespit Edilen Hatalar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlığın Toplam Değeri (A)	Amortismanların Toplam Değeri (B)	Fark (Hata Tutarı) (C=B-A)
253.01.03.00.00	Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri	15.633,80	21.043,18	5.409,38
253.02.07.00.00	Paketleme Makineleri	6.112,40	6.853,22	740,82
253.02.09.00.00	Ayırma, Sınıflandırma Makineleri	21.578,90	27.054,27	5.475,37
253.02.10.00.00	Matbaacılıkta Kullanılan Makine ve Aletler	15.349,56	18.231,10	2.881,54
253.03.03.00.00	Kurtarma Amaçlı Cihaz ve Aletler	11.316,20	20.161,40	8.845,20
253.03.06.00.00	Araştırma ve Üretim Amaçlı Cihazları ve Aletleri	74.862,62	112.745,75	37.883,13
253.03.08.00.00	Spor Amaçlı Kullanılan Cihaz ve Aletler	16.869,28	23.616,99	6.747,71
254.01.01.00.00	Otomobiller	220.743,25	283.002,40	62.259,15
254.01.06.00.00	Mopet ve Motosikletler	53.440,79	58.256,09	4.815,30
254.01.07.00.00	Motorsuz Kara Araçları	258.639,36	317.306,08	58.666,72
255.01.03.00.00	Koruyucu Giysi ve Malzemeler	396,48	1.032,51	636,03
255.01.04.00.00	Seyahat, Muhafaza ve Taşıma Amaçlı Demirbaş Niteliğindeki Taşımlar	11.789,76	16.103,00	4.313,24
255.02.06.00.00	Aydınlatma Cihazları	14.901,59	15.127,70	226,11
255.02.99.00.00	Diğer Büro Makineleri ve Aletleri	432.404,47	574.841,11	142.436,64
255.07.02.00.00	Basılı Yayınlar	7.708,19	8.069,18	360,99
255.08.02.00.00	Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Ekipmanlar	641.874,69	662.287,22	20.412,53
255.08.03.00.00	Derslik Süslemeleri	247,80	294,98	47,18
255.09.02.00.00	Salon Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	75.203,94	77.106,80	1.902,86
255.09.99.00.00	Diğer Spor Amaçlı Kullanılan Demirbaşlar	6.224,51	6.434,55	210,04

255.10.03.00.00	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	146.347,62	201.050,55	54.702,93
255.11.03.00.00	Masa ve Sehpalarda Sergilene Süs Eşyaları	3.873,87	5.624,10	1.750,23
255.12.02.00.00	Büro Malzemeleri	25.191,70	31.726,07	6.534,37
255.99.01.00.00	Seyyar Kulübe, Kabin, Büfe ve Kafesler	246.019,14	255.190,61	9.171,47
255.99.03.00.00	Sergileme ve Tanıtım Amaçlı Taşınır	681.783,40	713.975,91	32.192,51
TOPLAM				468.621,45

Sonuç olarak; 2024 yılında amortisman kayıtlarına ilişkin düzeltme kayıtları yapılmış olsa da yapılan işlemin 2023 yılı mali tablolarına etkisi bulunmadığından Kurumun 2023 yılı bilançosunda, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı halen 468.621,45 TL fazla görünmektedir.

BULGU 4: Bazı Alımların Haklar Hesabına Kaydedilmemesi

Bilgisayar yazılımı ve lisans alımlarına ilişkin bazı harcamaların 260 Haklar Hesabı ile aktifleştirilmesi gerekirken doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Lisans ve lisans güncellemeleri bilgisayar yazılımlarına ilişkin kullanım hakları olması sebebiyle maddi olmayan duran varlıklar sınıfında yer almaktadırlar. Maddi olmayan duran varlıklar herhangi bir fiziksel varlığı bulunmasa da kamu idarelerinin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği veya belli koşullar altında hukuken himaye gören haklardır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "260 Haklar Hesabı" başlıklı 210'uncu maddesinde: *"Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir. Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 211'nci maddesinde de, bu hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir.

Yapılan incelemede; 2023 yılında Belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere satın alınan bilgisayar yazılım programları, lisanslar ile bunların güncellenmesine yönelik bazı harcamaların (Örneğin; 867, 3081, 3836 ve 6576 no.lu yevmiyeler) 260 Haklar Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekirken 630 Giderler Hesabı ile doğrudan giderleştirildiği görülmüştür. Söz konusu programlara ilişkin harcamalar belirli alanlarda kullanma ve

yararlanma hak ve yetkisi sağlayan, ekonomik değer taşıyan harcamalar olduğu için bu durum mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kurum tarafından 2023 yılında belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere satın alınıp sehven 260 Haklar Hesabına kaydı yapılmayan bilgisayar yazılım programları, lisanslar ile bunların güncellemesine ilişkin harcamaların düzeltme kaydı ile ilgili hesaba alındığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; 2024 yılında İdare tarafından gerekli düzeltmeler yapılmış olsa da yapılan işlemin 2023 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmadığından 2023 yılı bilançosunda; 260 Haklar Hesabı eksik, 630 Giderler Hesabı ise fazla görünmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz İcmal Cetvel ve Formlarının Hazırlanmaması

Taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde; kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir.

2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre, taşınmazların; söz konusu Yönetmelik eklerinde gösterilen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda, Orta Malları Formunda, Genel Hizmet Alanları Formunda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Aynı maddede ayrıca, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi; mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri

oluşturulması; icmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılması ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüz ölçüm toplamalarının belirtilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Polatlı Belediyesinde yapılan incelemeler ve yetkililerden alınan bilgilere göre; Belediyeye ait taşınmaz varlıklar için henüz mevzuat hükümlerine uygun icmal cetvellerinin hazırlanmadığı ve taşınmazların Yönetmelik'te sayılan formlar üzerinden takip edilmediği görülmüştür.

Taşınmaz formları, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile ilgili birim tarafından, icmal cetvelleri ise mali hizmetler birimi tarafından hazırlanmaktadır. Mali hizmetler birimi aynı zamanda mali tabloların da hazırlandığı ve kontrol edildiği birimdir. Bu nedenle taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanmış olması, taşınmazların gerçek değeri ile mali tablolara yansıyan değeri arasında oluşabilecek uyumsuzlukların da fark edilip düzeltilmesini sağlayacak kontrol mekanizması kurulmasına yardımcı olacaktır. Dolayısıyla Polatlı Belediyesince icmal cetvellerinin çıkarılmaması, Yönetmelik hükümlerine aykırı bir uygulama olduğu gibi aynı zamanda taşınmaz varlıkların gerçekte olan değerleri ile mali tablolara yansıyan değerleri arasında uyumsuzluğa sebep olan bir kontrol zafiyetine yol açabilecek bir eksikliklerdir.

Kurum tarafından taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılması için çalışmalara başlanıldığı ve en kısa sürede bitirilmesinin sağlanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazların kayıtlarının anılan Yönetmelik hükümlerine uygun bir şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Belediyenin maddi duran varlıkları için ayırdığı amortismanların kaydını tutması gerektiği Duran Varlıklar Amortisman Defterini tutmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 491'inci maddesinde ise; idarelerce tutulacak defterler arasında Duran Varlıklar Amortisman Defterinin olduğu ve bu deftere nasıl kayıt yapılacağı ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bununla beraber 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak

yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğ'in (Sıra No:47) "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Tebliğ'in 9'uncu maddesinde; amortisman tabi her bir varlığın Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemelerde; Polatlı Belediyesinin 2023 yılı bilançosunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının 115.702.283,52 TL'lik bakiyesi bulunduğu görülmüştür. Ancak edinilen duran varlıkların amortisman hesaplamalarında edinim tarihlerinin göz ardı edilmesi, her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarma durumunda ilgili duran varlığa ne kadar amortisman ayrıldığına dikkate alınmaması ve duran varlığa ilişkin amortisman ayırma süresinin dolmasına rağmen amortisman ayrılmaya devam ediliyor olması nedenleriyle duran varlıklara ilişkin amortisman kayıtlarının gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir. Bu durum Belediyenin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğundan, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olmasından ve en önemlisi de Duran Varlıklar Amortisman Defterinin kullanılmıyor olmasından kaynaklanmaktadır.

Kurum tarafından gerekli çalışmaların tamamlanmasını müteakip Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulmasının sağlanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının tam ve güvenilir bilgi üretmesi amacıyla Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulması gerekmektedir.

BULGU 3: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

Belediyenin 2023 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulü ile yaptığı mal ve hizmet alımlarında; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirlenen limitleri, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmaksızın aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 2023 yılı için 1.439.543,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise 2023 yılında büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 431.810,00 TL'yi, diğer idarelerin 143.845,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat

ve işeyle ilişkin alımların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Aynı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Mezkûr hükmün uygulanmasına ilişkin açıklamaların yer aldığı 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesine göre; idareler, Kanun'un gerek 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacaktır. Aynı maddede ayrıca Kanun'un 21/f ve 22/d bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarlarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı belirtilmiştir.

Aşağıdaki tabloda Polatlı Belediyesinin 2023 yılında mal ve hizmet alımları için belirlenen ödenek tutarları, mal ve hizmet alımları için yapılan harcamalar ve bu harcamaların ödeneklerin %10'unu aşan kısmı gösterilmiştir. Kanun'un 21/f bendi ile 22/d bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken, mal ve hizmet alımları için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Tablo 11: 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Harcamaların %10'luk Sınırı Aşan Kısmını Gösterir İcmal

MAL ALIMLARI	
Ödenek (A)	127.798.509,00 TL
Ödeneğin %10'u (B=A*0,10)	12.779.850,90 TL
22/D Harcama (C)	46.845.666,35 TL
21/F Harcama (D)	2.693.400,00 TL
22/D ve 21/F Toplam Harcama (E=C+D)	49.539.066,35 TL
%10 Limitini Aşan Tutar (F=E-B)	36.759.215,45 TL
HİZMET ALIMLARI	
Ödenek (A)	187.711.160,00 TL
Ödeneğin %10'u (B=A*0,10)	18.771.116,00 TL
22/D Harcama (C)	27.739.069,14 TL
21/F Harcama (D)	3.771.000,00 TL

22/D ve 21/F Toplam Harcama (E=C+D)	31.510.069,14 TL
%10 Limitini Aşan Tutar (F=E-B)	12.738.953,14 TL

Tabloda gösterilen verilerden de anlaşılacağı üzere; Belediye, 2023 yılında mal ve hizmet alımları için konulan ödeneğin %10'unu; mal alımlarında 36.759.215,45 TL, hizmet alımlarında ise 12.738.953,14 TL kadar aştığı halde yukarıda yer verilen mevzuata aykırı olarak Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünü almamıştır.

Kurum tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen limitlere dikkat edileceği ve %10'luk sınırın aşılması durumunda Kamu İhale Kurumundan uygun görüş isteneceği bildirilmiştir.

Bu itibarla; 4734 sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların Kanun'da belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmış olup, bu yöntemlerle yapılacak alımlarda %10'luk sınıra uyulması ya da sınırın aşılması durumunda uygun görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Bütün Riskler Sigortasında Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi

Yapım işlerinde yükleniciler tarafından yaptırılan inşaat sigortalarına ait (bütün riskler/all risk) bazı risk kalemlerine %2'den fazla muafiyet uygulandığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İş ve işyerinin sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesine göre; yapım işlerinde yüklenicinin, ihale dokümanında belirtilen süre ve şartlara uygun olarak işyerlerindeki her türlü aracı, malzemeyi, ihzaratı, iş ve hizmet makinelerini, taşıtları ve tesisleri oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı sigorta yaptırması gerekmektedir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesine göre; sigorta poliçesinde tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami %2 ve deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranı azami %20'dir. Bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmamakta ve muafiyet ve koasürans kısmına isabet eden hasarların karşılanması yüklenicinin sorumluluğundadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; yapım işlerinin inşaat sigortası (bütün riskler/all risk) poliçelerindeki bazı risk unsurlarına azami %2 muafiyet uygulanmalıdır. Sigorta poliçelerindeki muafiyet oranlarının %2'lik orandan fazla olması yüklenicinin nihai sorumluluğunu kaldırmamakla birlikte, karşılaşılabileceği riski artırması bakımından önem arz etmektedir. Dolayısıyla Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ilgili hükmünde belirtildiği üzere tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami %2 olmalıdır.

Polatlı Belediyesi tarafından 2023 yılında ihale edilen ve sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ilişkin sigorta poliçelerinin incelenmesi neticesinde; yükleniciler tarafından yaptırılan inşaat sigortası poliçelerinde, ayrıntıları aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere, bazı risk unsurlarına mevzuatta belirtilen %2 sınırından daha fazla muafiyet uygulandığı tespit edilmiştir.

Tablo 12: %2'den Fazla Muafiyet Uygulanan Bazı Yapım İşleri

Sıra No	İhale Adı	Muafiyet Kalemleri ve Oranları
1	6 Adet Mahalle Konağı Yapım İşİ	- Diğer Doğal Afetler / Bakım /Yangın / Hırsızlık: %10, - 3. Şahıs Hasarları: %10, - Diğer Hasarlar: %10, - Kazık/İksa/Ankraj İşleri: %20
2	Kafeterya Binası İnşaatı	- Diğer Doğal Afetler / Bakım /Yangın / Hırsızlık: %10, - 3. Şahıs Hasarları: %10, - Diğer Hasarlar: %10, - Kazık/İksa/Ankraj İşleri: %20
3	Karapınar Spor Tesisi, Mehmet Akif Spor Tesisi ile Parklara Basketbol-Voleybol Sahası (Semt Sahası) ve Tenis Kortu Yapılması İşİ	- Diğer Tabiat Olayları: %10, - Hırsızlık: %10, - Yangın/Bakım: %10, - 3. Şahıs Hasarları: %10, - Diğer Hasarlar: %10
4	Nazım Hikmet Sokağı Düzenlemesi (9 Adet Dükkan) İnşaatı Yapım İşİ	- Diğer Doğal Afetler / Bakım /Yangın / Hırsızlık: %10, - Diğer Hasarlar: %10, - 3. Şahıs Hasarları: %10
5	Fatih Mahallesi Pazar Yeri İnşaatı	- Diğer Doğal Afetler / Bakım /Yangın / Hırsızlık: %10, - Kazık/İksa/Ankraj İşleri: %20, - Diğer Hasarlar: %10, - 3. Şahıs Hasarları: %10

Kurum tarafından yapım işlerine ait inşaat sigortalarında %2'den fazla muafiyet sağlanmaması hususuna dikkat edileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak; istenmeyen risk unsurlarının gerçekleşmesi durumunda sigortacı, sigortalı, idare ve üçüncü kişiler arasında oluşabilecek hukuki ve mali ihtilafların önüne geçmek

adına yapım işlerine ait inşaat sigortalarında %2'den fazla muafiyet uygulanmaması gerekmektedir.

BULGU 5: Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi Hakkının Bedelsiz ve İhalesiz Olarak Devredilmesi

Ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesine ilişkin olarak Polatlı Belediyesinin sahip olduğu imtiyaz hakkının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale yapılmaksızın ve herhangi bir bedel alınmaksızın özel bir firmaya verildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca; katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak belediyenin yetki ve imtiyazları arasındadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile ilgili diğer mevzuata dayanılarak hazırlanan ve 26.06.2021 tarih ve 31523 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde de; atıkların toplanması, taşınması, geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertaraf edilmeleri ve maliyetlerin karşılanması konularında düzenlemeler yapılmış ve mevzuatında tanımlanan sistem doğrultusunda toplanan ambalaj atıklarının çevre lisanslı ambalaj atığı işleme tesislerine verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'te ambalaj atıklarını piyasaya sürenlerin tanımı yapılmış ve sorumluluğu vurgulanmış, ayrıca yetkilendirilmiş kuruluşlardan bahsedilmiştir. Yetkilendirilmiş kuruluşlar, ambalajları piyasaya süren işletmelerin ambalaj atıkları yönetimi konusundaki sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla kurulan ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlardır.

Bahsi geçen Yönetmelik'te ayrıca, ambalaj atıklarının ayrı toplanmasından, 5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi kapsamında büyükşehir belediye sınırları içerisinde büyükşehir ve ilçe belediyelerinin sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, ambalaj atıkların toplanması hususunda belediyelerin hem yetkili hem de imtiyaz sahibi olduğu, ambalaj atıklarının ayrı toplanmasından bizzat sorumlu tutulduğu ve ambalaj atıklarının toplanması işini idarenin kendisinin yapabileceği gibi sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma işletmeleri ile de gerçekleştirebileceği anlaşılmaktadır. Ambalaj atıklarının ilgili işletme tarafından toplanarak belli yerlere satıldığı ve dolayısıyla bu faaliyetlerden gelir elde edildiği

dikkate alındığında; ambalaj atıklarının toplanması işinin 2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca rekabet ve eşit muamele ilkelerinin gereklerinin yerine getirildiği bir ihale ile yeterli şartları taşıyan ve en yüksek bedeli teklif eden şirkete verilmesi gerekmektedir. Nitekim 2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesine göre, genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; Polatlı Belediyesinin, Belediye sınırları dahilindeki ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesini özel bir firmaya ihalesiz ve protokolsüz olarak devrettiği ve Belediyenin devretmiş olduğu bu imtiyaz hakkından herhangi bir gelir elde etmediği tespit edilmiştir.

Kurum tarafından ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesi için 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale hazırlıklarına başlanıldığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; gelir getirici bir faaliyet olan ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesine ilişkin Belediyenin sahip olduğu imtiyaz hakkının, 2886 sayılı Kanun'a göre ihale yapılmak suretiyle devredilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Mevduat Faiz Gelirleri Üzerinden Yapılan Stopaj Tutarının Bütçe Gideri Olarak Kaydedilmesi

Belediyenin vadeli mevduatlardan elde ettiği faiz gelirleri üzerinden yapılan tevkifat tutarlarını mevzuata aykırı olarak Bütçe Giderleri Hesabına kaydettiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Bütçe uygulama sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 7'nci maddesinde; kamu idarelerinin bütçe gelir ve bütçe gider hesaplarının, yılı bütçe düzenlemesi ve diğer mevzuatla bütçe geliri ve bütçe gideri olarak tanımlanan işlemlerinin kaydına mahsus olduğu belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 392'nci maddesinde; 830 Bütçe Giderleri Hesabının, bütçe kanunları ve diğer kanunların verdiği yetkiye dayanılarak nakden veya mahsuben yapılan bütçe giderlerinin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 102 Banka Hesabının işleyişini gösteren 57'nci maddesinin altıncı fıkrasında ise; "*Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına*

borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600-Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181-Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne göre, kamu idarelerinin elde etmiş olduğu faiz gelirlerinin brüt tutarının 600 Gelirler Hesabına, söz konusu faiz gelirinden yapılan tevkifat tutarının 630 Giderler Hesabına ve banka hesabına yatan net tutarın ise Bütçe Gelirleri Hesabına kaydedileceği belirtilmiştir. Ancak yapılan tevkifat tutarının Bütçe Giderleri Hesabına kaydedileceği yönünde herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere Yönetmelik’in, banka hesabına yatan net tutarın bütçe gelirleri ile ilişkilendirilmesini; ancak faiz gelirlerinden yapılan tevkifatın sadece faaliyet giderleri ile ilişkilendirilmesini öngördüğü anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; Belediyenin mevzuata uygun olarak tahakkuk eden faiz gelirlerini stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600 Gelirler Hesabına, yapılan tevkifat tutarını 630 Giderler Hesabına kaydettiği; ancak yukarıda yer verilen mevzuatta faiz gelirlerinden yapılan tevkifat tutarının 830 Bütçe Giderleri Hesabına kaydedileceği yönünde herhangi bir hüküm olmamasına rağmen yapılan tevkifat tutarlarının (Örneğin; 1115, 1228, 1282, 1338, 1355, 1501, 1573 ve 3202 no.lu yevmiyeler) bütçe gideri olarak kaydedildiği görülmüştür. Bununla beraber Yönetmelik uyarınca, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına banka hesabına yatan net tutarın kaydedilmesi gerekirken brüt tutar üzerinden kayıt yapıldığı anlaşılmıştır.

Kurum tarafından mevduat faiz gelirleri üzerinden yapılan stopaj tutarlarının sehven 830 Bütçe Giderleri Hesabına kaydedildiği, bundan sonra 630 Giderler Hesabında takibinin sağlanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; 2023 yılında kaynağında yapılan söz konusu vergi kesintilerinin mevzuata aykırı olarak bütçe gideri olarak kaydedilmesi 830 Bütçe Giderleri Hesabının, banka hesabına yatan brüt tutar üzerinden kayıt yapılması ise 800 Bütçe Gelirleri Hesabının fazla gözükmesine neden olmuştur.

BULGU 7: İnternet Bankacılığı ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde Belediyenin Banka Hesabına Aktarılmaması

Bankalar aracılığıyla internet (mobil bankacılık) üzerinden yapılan tahsilatların 20 gün içerisinde Belediyenin mevduat hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca; belediyeler bu Yönetmelik hükümlerine tabidirler. Aynı Yönetmelik'in "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinde; kurumların faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.'yi de kullanabilecekleri, yurt içinde yerleşik bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Polatlı Belediyesinin banka hesap ve kayıtları incelendiğinde; internet tahsilatı yapılan iki kamu bankasıyla geçmiş dönemlerde protokoller yapıldığı ve bu protokollerin halen yürürlükte olduğu; ancak söz konusu bankalar üzerinden yapılan internet tahsilat tutarlarının 20 gün içerisinde Belediye banka hesaplarına aktarılmadığı, tahsilatların genellikle 25 gün sonra banka hesaplarına aktarıldığı görülmüştür.

Bankalar tarafından internet aracılığıyla yapılan tahsilatlar mevzuatta belirtilen azami 20 gün içinde gönderilmediğinden, Belediye tarafından söz konusu nakit değerlendirilememekte ve dolayısıyla elde edecek gelirden de mahrum kalınmaktadır.

Kurum tarafından kredi kartı ile yapılan tahsilatların yasal süre içerisinde Belediye hesaplarına aktarılmasının sağlandığı, banka vevnesi tarafından yapılan tahsilatların da yasal süresi içinde aktarılmasının ilgili bankadan talep edildiği bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Belediyenin bankalar ile yapmış olduğu internet tahsilat sözleşmelerinin Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği ile uyumlu hale getirilmesi ve yapılan tahsilatların İdarenin banka hesaplarına azami 20 gün içerisinde aktarılması sağlanmalıdır.

BULGU 8: Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmemesi

2018 yılı ve öncesine ait asgari ücret destek primi tutarlarının, İdarenin emanet hesaplarında tutulmaya devam edildiği ve söz konusu tutarların genel bütçeye aktarılmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 68'inci maddesinde; 2016 yılında bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının, 2016 yılı Ocak ila Aralık ayları için tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edileceği ve bu tutarın Hazine tarafından karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

Konuya ilişkin olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca yayımlanan 10.02.2016 tarihli ve 2016/4 no.lu Genelge'nin "İhale Makamlarınca Destekten Yararlanan İşverenlerin Hakedişlerinden Yapılacak Kesintilere İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde özetle; hakedişten kesilen tutarlar veya emanate alınan tutarların, Sosyal Güvenlik Kurumunun "İdarelerce e-borç sorgulama" ekranından görüntülenerek destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılacağı belirtilmiştir. Genelge'de zikredilen idareler, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan kamu idareleri olup belediyeler de kapsama dahildir.

Asgari ücret destek primi uygulaması, 5510 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 71'inci madde ile 2017 yılında, Geçici 75'inci madde ile de 2018 yılında devam etmiş, ayrıca Sosyal Güvenlik Kurumu; 5510 sayılı Kanun'un Geçici 71 ve Geçici 75'inci maddeleri uyarınca sırasıyla 2017 yılında 2017/9 ve 2018 yılında 2018/20 sayılı genelgeleri yayımlamıştır. 2017 ve 2018 yıllarındaki düzenlemeler de 2016 yılında olduğu gibi destek tutarlarının genel bütçeye gelir kaydedileceği yönündedir. Bu doğrultuda 2016, 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin yüklenicilerin hakedişinden kesilen asgari ücret destek primleri emanet hesaplarına alınacak ve sonrasında genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlükleri, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılacaktır.

Polatlı Belediyesinin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 2016, 2017 ve 2018 yıllarından devreden ve "333.98.00.00.00- 5510 Sayılı Kanunun Geçici 68.Md.'si Uyarınca Yapılan Kesintiler" emanet hesabında tutulan asgari ücret destek primi tutarı toplam 325.963,71 TL olup 2023 yılı itibarıyla söz konusu tutarın halen mal müdürlüğü banka hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından asgari ücret destek tutarları kapsamında yüklenici firmalardan kesilerek emanet hesaplarına alınan tutarların bütçe imkanları doğrultusunda en kısa sürede mal müdürlüğüne aktarılmasının sağlanacağı bildirilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar doğrultusunda, Polatlı Belediyesince hakedişlerden kesinti yapılarak emanet hesaplara alınan tutarların mal müdürlüğüne aktarılması için gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Ankara Büyükşehir Belediyesinden Alınması Gereken Otopark Geliri Payına İlişkin Takibin Yapılmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından Polatlı Belediyesine aktarılması gereken otopark gelirlerine ilişkin payların aktarılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde; karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek büyükşehir belediyelerinin yetkileri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanun'un 23'üncü maddesi ise, büyükşehir belediyesinin gelirlerine ve bu gelirlerin ilçe belediyeleri ile paylaşılmasına dair düzenlemeler içermekte olup anılan maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde, Kanun'un 7'nci maddesinin (f) bendine atıf yapılmakta ve tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin nüfuslarına göre ilçe belediyelerine dağıtılması öngörülmektedir. Aynı maddenin son fıkrasında ise; büyükşehir ve ilçe belediyelerinin birbirlerine yapmak zorunda oldukları ödemelerin zamanında yapılmaması durumunda, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Belediyenin otopark gelirlerine ilişkin payının Büyükşehir Belediyesince aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından Ankara Büyükşehir Belediyesinden alınması gereken otopark geliri payının talep edildiği ancak gelen cevabi yazıda otopark bedeli tahsil edilmediği bildirilmiştir. Ancak yukarıda da ifade edildiği üzere, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde, park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin büyükşehir belediyelerinin gelirleri arasında yer aldığı ve bu gelirin %50'sinin nüfuslarına göre ilçe belediyelerine dağıtılacağı açıkça belirtilmiştir. Nitekim Ankara Büyükşehir Belediyesi 2022 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda "*BULGU 10: Büyükşehir Belediyesi Tarafından Elde Edilen Otopark Gelirlerinin İlçe Belediyelerine Aktarılmaması*" başlığı altında; "*...İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 2022 yılsonu itibariyle kiraya*

vermek suretiyle elde edilen otopark gelirinin toplam 19.690.897,75 TL olduğu ve söz konusu gelirin yarısının nüfuslarına göre ilgili ilçe belediyelerine dağıtılmadığı görülmüştür...” denilmektedir.

Bu itibarla; Belediyenin ilgili mevzuatlarla kendisine tanınan gelirden mahrum kalmaması için otopark gelirlerinden Belediyenin payına düşen kısmın takip ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 10: Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi

Belediye tarafından kiraya verilen bazı işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatları olmadan faaliyet gösterdiği görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in 2’nci maddesinde; bu Yönetmelik’in, sıhî ve gayrisıhî işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsadığı, 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yetkili idarenin belediyeler olduğu, (n) bendinde ise; işyeri açma ve çalışma ruhsatının yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izin olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in “İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesi ile yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılıp çalıştırılmayacağı hükme bağlanmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “İşyeri açma izni harcı” başlıklı 81’inci maddesinde; “*Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması “İşyeri Açma İzni Harcına” tabidir.*” hükmü yer almaktadır.

Konuyla ilgili olarak, Polatlı Belediyesi Mali Hizmetler Müdürlüğünden kiraya verilen yerlerin listesi kiracının adı soyadı, adres bilgileri ve sözleşme tarihini ihtiva edecek şekilde alınmış ve toplamda kiraya verilen işyeri sayısının 237 olduğu tespit edilmiştir. Belediye tarafından kiraya verilen işyerlerinin ruhsat durumunun Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü aracılığıyla kontrol edilmesi neticesinde; bu işyerlerinden ruhsata tabi olmayan işyeri sayısının 89; ruhsata tabi olan işyeri sayısının ise 148 olduğu görülmüştür. Ruhsata tabi olan işyerlerinden 52’sinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösterdiği ve ayrıca bu işyerlerinden

işyeri açma izni harcı alınmadığı tespit edilmiştir. Denetimler esnasında ruhsatsız faaliyet gösteren 52 işyerinden 9'unun ruhsatlandırma işlemlerinin yapıldığı anlaşılmıştır.

Kurum tarafından yukarıda belirtilen işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaları konusunda Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğü tarafından çalışmaların yapılmakta olduğu ve en kısa sürede ruhsat almalarının sağlanacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, Belediye sınırlarında iş yeri açma ve çalışma ruhsatına tabi olan ancak çeşitli nedenlerle Belediyeye başvurmayan iş yerleri için gerekli kontrollerin yapılması ve ayrıca kamu zararına sebebiyet vermemek adına, Belediye gelir kalemlerinden birisi olan işyeri açma izni harcına ilişkin tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Ulusal Bayramlarda Faaliyet Gösteren İşyerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcı Alınmaması

Belediyenin kendi sorumluluk alanı içerisinde ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işyerleri bulunmasına rağmen bu işyerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsat harcının tahsil edilmediği görülmüştür.

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde; Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim gününün Ulusal Bayram olduğu ve bu bayramın 28 Ekim günü saat 13.00'te başlayıp 29 Ekim günü de devam ettiği belirtilmiştir.

01.07.2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7033 sayılı Kanun'un 1'inci maddesiyle 02.01.1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış, 12'nci maddesiyle de 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 58'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Hafta tatili ve ulusal" ibaresi "Ulusal" şeklinde değiştirilmiştir.

Söz konusu madde metninde değişiklik yapılmadan önce "*Hafta tatili ve ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.*" şeklinde iken bahse konu değişiklikle birlikte hafta tatili ibaresi metinden çıkarılmış ve "*Ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.*" şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklik sonrasında işyerlerince hafta tatili ve genel tatil günlerinde çalışılması durumunda tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına tabi olunmayacak; ancak ulusal bayram günlerinde çalışılması halinde ise söz konusu harca tabi olunmaya devam edilecektir.

Yapılan incelemelerde; Polatlı Belediyesi sınırları içerisinde ulusal bayram günlerinde faaliyette bulunan herhangi bir işyerine tatil günlerinde çalışma ruhsatı verilmediği tespit

edilmiştir. İdare tarafından söz konusu günlerde faaliyette bulunan işyerleri için gerekli ruhsatlandırma işlemlerinin yapılmaması, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı tahsilatının yapılamamasına ve İdarenin gelir kaybına uğramasına sebep olmuştur.

Kurum tarafından ulusal bayramlarda faaliyet gösteren ve ruhsata tabi işyerlerinin ruhsat almaları hususunda gerekli kontrollerin yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Polatlı Belediyesi sınırları ve mücavir alanları içinde ulusal bayram olan 28-29 Ekim günlerinde faaliyet gösteren işyerlerinin tespitinin yapılarak ruhsatlandırma işlemlerinin yapılması ve tatil günlerinde çalışma ruhsat harcının tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 12: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılamaması

Polatlı Belediyesinin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilemediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş hakkı", "Geçiş hakkı sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır. Aynı Kanun'un 22'inci maddesinin birinci fıkrasında geçiş hakkının kapsamı belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, geçiş hakkı ücretleri tarifesi anılan Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında

Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır. Buna göre Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde kalan Polatlı Belediyesinin kendi tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlerden geçiş hakkı sağlayan telekomünikasyon firmalarından Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde tavan olarak belirtilen miktarlara riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı ücreti belirlemesi ve bu ücretleri geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil etmesi gerekmektedir.

Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; Polatlı Belediyesinin yetki ve sorumluluk alanları içerisinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücret tarifesinin belirlenmediği, Belediye sınırları içinde geçiş hakkı sağlayan telekomünikasyon firmalarının altyapı verilerinin, ilgili telekomünikasyon firmalarından ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığından defalarca yazıyla talep edilmesine rağmen temin edilemediği görülmüştür. Ancak yukarıda da ifade edildiği üzere, Polatlı Belediyesinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlerden geçiş hakkı sağlayan işletmelerle sözleşme yapılması ve buna ilişkin ücretlerin tahsil edilmesi gerekmektedir.

Kurum tarafından tarife cetveline geçiş hakkı bedellerinin eklenmesi için Polatlı Belediye Meclisinin Mayıs ayı toplantısında gündeme alındığı ve konu ile ilgili olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden veri talebinde bulunduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak; Belediye sınırı ve mücavir alanı içerisinde olan yerlerden geçen telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinin işletmecilerden bu geçiş haklarıyla ilgili belirlenen bedellerin takip ve tahsilatının gerçekleştirilmesi ilgili mevzuat gereği bir zorunluluktur.

BULGU 13: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Polatlı Belediyesinde istihdam edilen işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

T.C. Anayasası'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Mezkur Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise; yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için 2023 yılında 1.683,00 TL idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelgesi'nde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin

kullanılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede; Polatlı Belediyesinde istihdam edilen kadrolu 59 işçiden 17'sinin 50 ile 100 gün arasında, 17'sinin 100 ile 200 gün arasında, 14'ünün ise 200 günün üzerinde kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır. Nitekim 2023 yılında İdare, emekli olan 46 kadrolu işçinin kullanılmayan yıllık izinleri dolayısıyla brüt 998.412,12 TL izin ücreti ödemek zorunda kalmıştır.

Kurum tarafından birikmiş izin süresi 100 günün üzerinde olan işçilerin, belediye hizmetleri aksamayacak şekilde resen izine çıkarıldığı ve izin sürelerinin zaman içerisinde yasal seviyeye düşürülmesinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla; belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, Belediyede çalışan kadrolu işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullanılması sağlanmalıdır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Diğer Bulgular bölümünde “BULGU 12: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması” başlığı altında bulgu konusu edilmiştir.
Ambalaj ve Cam Atıklarının Toplanması ve İşlenmesi için Bedelsiz Olarak İmtiyaz Hakkı Verilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Diğer Bulgular bölümünde “BULGU 5: Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi Hakkının Bedelsiz ve İhalesiz Olarak Devredilmesi” başlığı altında bulgu konusu edilmiştir.
4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d ve 21/f Maddesine Göre Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Kanun'da Öngörülen %10'luk Sınırın Aşılması	2018	Yerine Getirilmedi	Diğer Bulgular bölümünde “BULGU 3: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin

			%10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması" başlığı altında bulgu konusu edilmiştir.
Hizmet Alımı İhalelerinde Hakedişlerden Kesilerek Emanet Hesabına Alınan Asgari Ücret Hazine Prim Desteğinin Genel Bütçe Hesabına Aktarılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Diğer Bulgular bölümünde "BULGU 8: Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmemesi" başlığı altında bulgu konusu edilmiştir.